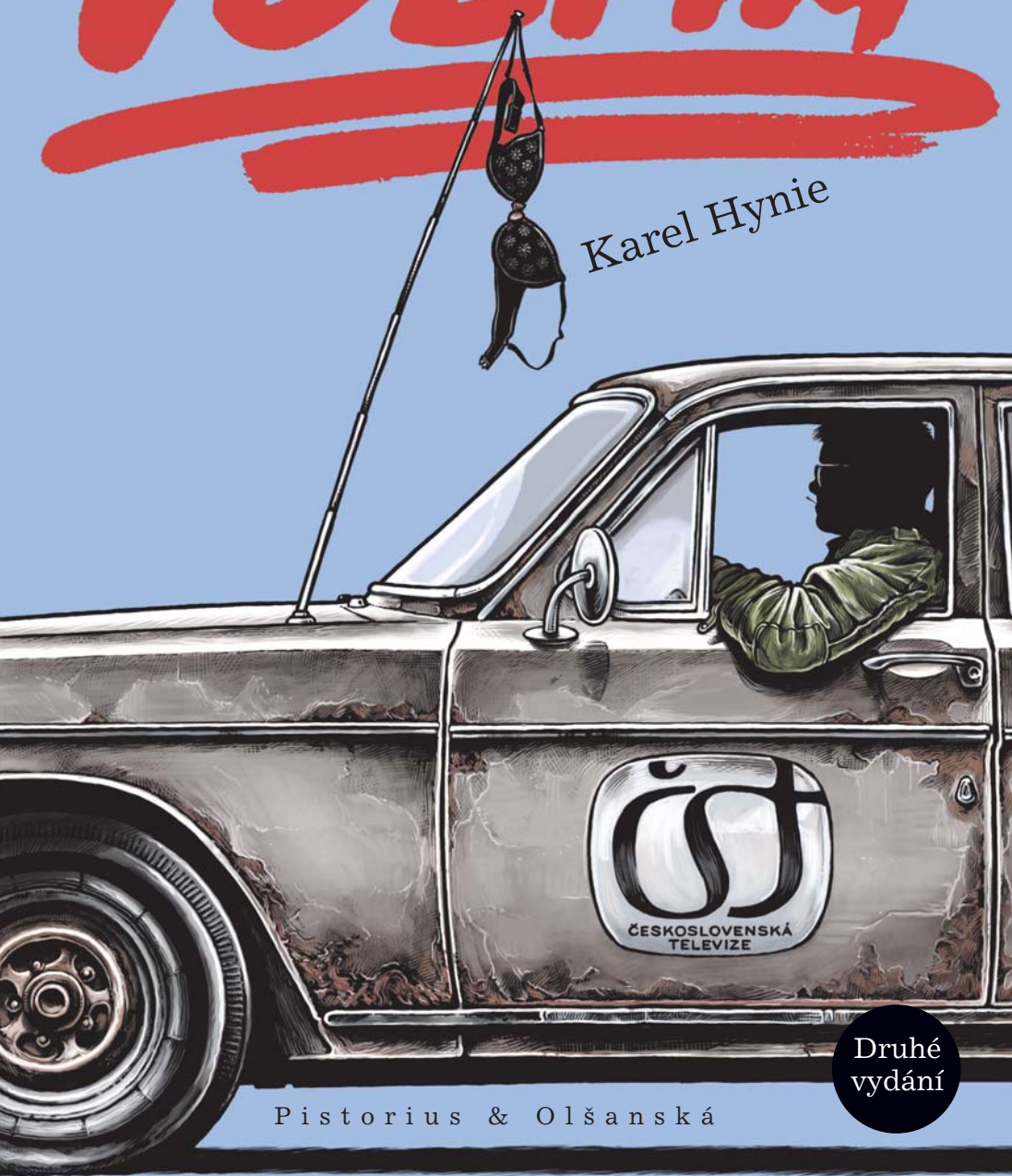

VOLHA

Karel Hynie

Pistorius & Olšanská

Druhé
vydání

Volha je románem o televizi, s níž má autor, který v ní pracoval přes čtyřicet let, bohaté zkušenosti. Z vyprávění hlavní postavy – řidiče volhy, „panského kočího“ Standy Pekárka – zde postupně vyvstává zvláštní svět tohoto podniku, stojícího jakožto nástroj ideologického působení v popředí zájmu každého režimu. Zajímavý a zábavný román, napsaný neobvykle bizarním, přesně odposlechnutým jazykem, lze číst jako svéráznou historii Československé televize a najdete zde i řadu „historek z natáčení“. Současně je však portrétem svého hlavního hrdiny, člověka zájímavějšího se pouze o ženské a fotbal, omezeného egocentrika, který ovšem vyniká ve vymyšlení drobných podvodů a triků, jak si nakrást benzin, zfalšovat počet ujetých kilometrů, podvést manželku. Logicky se pak stává rovněž spolupracovníkem StB (s krycím jménem Volha), který bez jakýchkoliv výčitek svědomí donáší na všechny a všechno. Karel Hynie s hořkým humorem sleduje jeho osud i po sametové revoluci a sledává, že se Pekárkova přizpůsobivá a sobecká povaha dobře uplatní vlastně kdykoliv.

Román *Volha* se stal předlohou pětidílného stejnojmenného televizního seriálu, který Česká televize uvedla v roce 2023.

Karel Hynie (1946–2021) získal řidičský průkaz v roce 1968 v rámci vojenské přípravy během nedokončeného studia na Vysoké škole chemicko-technologické, sám si ale sedl za volant až v jednadvacátém století. Mezitím najezdil několik set tisíc kilometrů jako produkční publicistických a dokumentárních pořadů ve služebních vozech Československé televize a pak v České televizi ještě nějaký ten kilometr navíc jako producent, dramaturg, scenárista a režisér. V sedmdesátých a osmdesátých letech necítil prázdnotu potřebu cokoli publikovat, navíc mu bylo jedním z mnoha šéfredaktorů explicitně řečeno, že autorská tvorba je v televizi za odměnu a zlobící děti se na kolotoči nesvezou. Když mu pak bylo provozování jedné pouťové atrakce svěřeno, unaven čtením cizích textů odhodlal se některé pořady své tvůrčí skupiny kreativně ovlivňovat. S jistou dávkou hrdosti se hlásí třeba k dokumentárním cyklům *Lapidárium*, *Československo ve zvláštních službách*, *Cenzurované sny*, *Ztráta paměti*, ke spoluautorství dokumentů *Svět podle Syrovátky*, *Hokej!!!*, *Razítko na normalizaci* i k vlastnoručně režírovaným (spolu s Pavlem Taussigem) opusům *Návrat do neobyčejných let*, *Cestovní zpráva z lodi Gruzia*, *Doktorka přes divadlo*, *Kruhy osudu Olgy Fikotové-Connolly*. Román *Volha* je jeho literárním debutem, po kterém ještě knižně publikoval detektivní příběh z „báječných šedesátých let“ *Kvantitativní analýza* (2014).

P
PIST
ORTUS

KAREL HYNIE

(Záznam o provozu motorového vozidla)

KAREL HYNIE

(Záznam o provozu motorového vozidla)

Pistorius & Olšanská
Příbram 2023

Text © Ivana Hynie, 2023

ISBN 978-80-7579-171-9 (PDF)

ISBN 978-80-7579-170-2 (tištěná kniha)

*Ivance,
která o tom všem ví taky hodně...*

Když začátkem devadesátých let vytřískal americký nakladatel na knihách Václava Havla spoustu peněz, obrátil se na prezidenta Jelcina, jestli by mu taky nemohl vydat knížku.

„Ale já nikdy nic nenapsal!“

„Vůbec nic? My bychom nějaké ty vaše poznámky upravili a uvidíte, že to bude bestseller.“ „Ale já fakt píšu jenom vzkazy svému šoférovi.“

„No sláva! Máme to! A bude se to jmenovat – Dopisy Volze!“

Tato dobová anekdota si dělá srandu z politiků, přinejmenším z jednoho. Ale psát o autorovi fiktivního románu v dopisech bych nechtěl ani neuměl, zato mě vždycky zajímala figura adresáta.

Šofér! Ten nejzbytečnější a nejprotivnější člen štábu, kterých jsem za víc než třicet let v televizi poznal nepočítaně. Existují samozřejmě čestné výjimky, ale sama profese „řidič osobního vozu“ a hlavně četnost jejího výskytu v socialistické společnosti mne vždycky okouzlovala. Ta neskutečná armáda haemorroidických nemakačenků kradoucích benzin a kšeftujících s čímkoli, důsledně ignorující předpisy dopravní a společenské, zato však důsledně trvajících na dodržování norem odborářských. Ten ideální materiál pro verbování práškačů a kandidátů tajné spolupráce. Jen tak mimochodem, měl jsem možnost poznat i šoféry kubánské televize a je to němlich to samý. Zkrátka – zhovadilost profesionálních řidičů osobních vozů je internacionální minimálně v zemích, kde se při Internacionále muselo stát v pozoru.

Jakkoli jsem se vždycky snažil nedávat v profesním styku najevo žádné emoce, asi jsem svou averzi k mužům za volantem nedokázal úplně maskovat, až mi to bona fide jeden z nich vrátil v nejnevhodnějším okamžiku.

Bylo to koncem listopadu 1989, když jsem brzo po ránu šel z domova na metro a o ulici níž bydlel dlouholetý Zelenkův řidič, který se zrovna chystal nastartovat svoji šestsetřináctku. „Jedete na Kavky? Tak pojedte se mnou!“ A teď si představte, že v osm ráno, kdy se tisícíhlavý dav valí na Kavčí hory jak dělníci do Kolbenky, zastaví před vrátnicí ředitelská Tatra a z ní místo ředitele vylezu já. Takovou ostudu nikomu nepřeju! Věta „...tak se podívejte na ty revolucionáře... už si vozej prdel v šestsetřináctce...“ patřila k těm nejlídnějším.

V prvotní euforii jsem pak ještě chvilku věřil, že by ten televizní kolos na výrobu propagandy mohl začít fungovat normálně a logicky nejen co do ideologie, a když už jsem do toho taky mohl mluvit, vytáhl jsem do boje za racionalizaci a posléze možná i likvidaci stávající struktury televizního autoprovozu.

Jejda, to jsem si narazil hubu!

Autoprovoz nadále vzkvétal, vozový park byl obměněn a stavy řidičů doplněny. Problém začala řešit až ekonomická recese na konci tisíciletí...

Jo, a ještě jsem si vzpomněl, že v některých knížkách bývá na začátku přibližně podobný odstavec:

VEŠKERÉ UDÁLOSTI POPSANÉ V TOMTO ROMÁNU JSOU VÍCEMÉNĚ PRAVDIVÉ, NĚKTERÉ JSOU JEN MALIČKO PŘIBARVENY V ZÁJMU PESTROSTI DĚJE. KROMĚ STANDY PEKÁRKA JSOU ROVNĚŽ JEDNAJÍCÍ OSOBY AUTENTICKÉ, JEJICH JMÉNA JSOU VŠAK ZMĚNĚNA. POD SKUTEČNÝM JMÉNEM TU VYSTUPOJÍ POUZE TI, KDO SI TO ZASLOUŽÍ!

Praha 29. 8. 2007

I. SOUBOJ S PAMĚTÍ (1971 až 1972)

Zábavná soutěžní hra

Na Pujmanovy ulici bylo asi šest přízemních papundeklovejch baráků. To budou tutově nějaký kanceláře a šatny pro dělníky z toho velkého staveniště kde by prej mněla někdy bejt televize. Za barákama bylo vidět velký parkoviště a na něm asi deset různých autáků. Jak vosobáků tak tam byly i nákladáky a taky jedno ertéóčko autobus. Prostřední barák mněl zamřížovaný vokna a na brance v plotu z drátěného pletiva byla emailová cedule s nápisem ČESKOSLOVENSKÁ TELE-VIZE PRAHA – AUTOPROVOZ vozdobená značkou týdletý firmy a jednou vyrytou kundou. Stejná cedule ale bez kundy byla ještě asi v třímetrový vejšce na tý papundeklový fasádě a trochu menší se dvěma kundama na dřevěnejch dveřích kterejma se lezlo z boku do toho baráku.

Vzal jsem za kliku a první co mně praštilo byl neuvěřitelnej smrad z cigaret a nevysypanejch popelníků a do toho smrděly chcanky z pi-

zouru a chlorový vápno a taky zpocené nohy a bůhvíjaký ještě mužský smrad kombinovaný s nádhernou vůní čerstvého kafe. V zádveři před hajzlama si něco vysvětlovali dva frajeři a vypadalo to že by si taky mohli dát do držky, tak jsem radši zahrnul doleva do takový úzký uličky ve který byly po vobou stranách dvoje dveře. Na těch vpravo byly cedulky VEDOUĆÍ, SEKRETARIÁT a VCHODVEDLE a na těch vlevo KANCELÁŘ a GARÁŽMISTŘI.

Prošel jsem tou uličkou do velký místnosti kde u dvou dlouhejch stolů sedělo na lavicích asi vosm frajerů. Všichni hulili jak vo zlatou přílbu a popel s vajglama házeli buď na zem nebo do takovejch plechovejch krabic vod filmu který už nejmíň tejden nikdo nevysypal. V jednom rohu stál na židli kořenáč se zaprášeným tchýniným jazykem a co jsem teda moc nechápal tak že ten kořenáč byl přivázaněj zamčeným řetězem k radiátoru. Ve druhým rohu byl plechovej koš na vodpadky taky nejmíň tejden nevysypaněj ze kterýho trčelo zmačkaný Rudý právo s fotkou Husáka. Mněli by častěj uklízet poněvač by je mohl někdo prásknout!

Na jedný zdi visel mezi voknama plakát na kterým bylo něco vo bezpečnosti na pracovišti a naproti byla nástěnka s nápisem ROH. Na tý nástěnce byla špendlíkem připíchnutá kožená rukavice kterou asi někdo našel a zatím se k ní nikdo nehlásil.

Na konci místnosti byly dveře s nápisem DISPEČINK a prosklený vokýnko zatažený zevnitř květovaným závěsem a neskutečně zasraný umejvadlo s votřískanou mícháć baterií a vedle dřevěnej stolek na kterým byl na plechovým tácu vařič se spirálovou plotýnkou a několik hrnků a sklenic se zaschlým lógreem.

„Čau chlapi! Kde tu najdu šéfa, vo'e?“ pozdravil jsem docela slušně a snažil se na ty chlapy udělat přátelskej ksicht aby si nevšimli jak mně serou. Přece jenom se může stát že se s nima budu teďka nějakej čas vidět častěj.

„Kerýho, tady jich je...“ zabručel tlustěj dědek na kraji lavice na kterým bylo vidět že jsem mu taky u prdele.

„Mám se hlásit u nějakyho Karáska, vo'e!“

„Soudruha Karáska, vole! Tady si raći dávej bacha na to jak koho

voslovuješ, vole, esli ti de vo flek, vole! Ty první dveře, máš kliku, je tam. A rači zaklep, vole!“

Toho soudruha a ty voly vyslovoval velice pečlivě. Pak típnul vajgla do tý hromady co byla v plechový krabici před ním a zasyčel něco vo prdeli jak si při tom popálil prsty.

„Dik, vo’e!“ řekl jsem tomu chytrolínovi kterej už na mně stejně prděl a vrátil jsem se ke dveřím s nápisem VEDOUCÍ, SEKRETARIÁT.

Zaklepal jsem a z těch vedlejších zavřenejch dveří jak bylo napsáno VCHOD VEDLE se vozvalo tlumený „doprdele“ a ženský zachichotání. Pak bylo slyšet nějaký šoupaní židlema než mně takovej nakřáplej ženskej hlas voznámil:

„Dále!“

Za psacím stolem co byl v tom kanclu se na mně křenila pětatřicítka s vodrostlou blond trvalou a docela slušnejma kozama. Mněla trochu jako zarudlej ksicht a mně bylo hned jasný že soudruh vedoucí píchá soudružku sekretářku a že jsem jim asi překazil nějaký to raní mrouskání. Nasadil jsem teda svůj nejlepší thymolíňák:

„Dobrej den, hledám soudruha Karáska, vo’e!“

Toho vola se mi skoro podařilo spolknout poněvač člověk nikdy neví, že jo. Ale bylo mi docela jako hned jasný že ta kozatá blondýna s tak trochu trapnou minisukní bude asi na píchání docela dobrá a jestli tady na chvilku zůstanu tak že se ten její šéfiček bude muset se mnou vo to její píchání nejspíš podělit.

„A vy ste kdo... soudruhu?“

„Já sem nějakej Standa Pekárek, vo’e a posílá mně pan... soudruh Berkovec vod nás z baráku, vo’e!“

Vypadalo to že jméno mýho souseda z Vršovic docela zabralo. Asi bude v tý televizi fakt nějaká šajba! Znal jsem ho vod malička a jak jsem se před tejdnem vrátil z vojny a potkali jsme se na schodech tak se mně ptal co jako dělám. Řek jsem mu teda po pravdě že zatím hovno že si něco hledám.

„Ty přece máš řidičák, ne... u nás v televizi ted’ scháněj šoféry... tak to zkus... já to vohlídám!“

No, a funguje to!

„Je tady soudruh Pekárek... to je ten vod soudruha Berkovce ze Zahradáku... jak sem ti vo ňom říkala...“

Jak mně takle představovala tomu svému šéfkovi tak se při tom vo mně v těch dveřích votřela jednou kozou tak nenápadně nápadně že nám bylo voběma jasný že bude brzo noha v nohávě.

„Čest práci, sedni si! A přines mi kafe, Květo!“

„Čest, vo'e!“

Já teda komunisty zrovna nemusim i když mi vlastně nic neudělali ale proč bych je mněl hned nasírat. Budu si muset na to jejich čestování zvyknout. Sednul jsem si teda na židli před tím jeho stolem jak mi milostivě pokynul.

„A soudruh Pekárek si u nás nedá kafičko?“ zeptala se Květa s úsměvem.

„Ne! My tady budeme hnedka hotový a pak si ho veme Míla...“

To je ale kurva lampasácká a takový bych mněl na to kafe chuť!

Že se jedná vo bejvalýho lampióna to poznám i kdyby na sobě nemněl zrovna ty khaki gatě vod uniformy. Jinak to byl na první pohled typickej nefachčenko, kterej si vodsloužil nějaký ty roky na útvaru v kanclu a za zásluhy pak dostal tady tenleten civilní post.

Jak tady byl pracovně vytíženěj bylo znát už z toho jeho stolu na kterým kromně tří telefonů byla ještě piksla se vzorně vořezanejma tužkama a dnešní Rudý právo a taky Mladá fronta a Práce srovnány do komínku. Před ním ležel votevřenej Dikobraz na takový tý skleněný desce pod kterou byla fotka nějaký tlustý maminy s dvouma parchantama a fotka fotbalovýho mančaftu Rudá hvězda Tachov. Hele, tak von soudruh asi sloužil na čáře! Taky tam mněl pod tím sklem takovýho toho Švejka s nápisem To chce klid! a fotku nahatý striptérky z tý série Krása bez závoje která se ještě na jaře prodávala v každý trafice než to soudruzi zakázali.

Před sebou mněl takovej ten vobracecí kroužkovej kalendář ze kterýho jsem na svý straně viděl že před půl rokem v tejdnu vod dvacátýho března mněl soudruh Karásek na práci v pondělí prd. V úterý tam mněl poznamenanej vykřičník tak to byla asi nějaká mrtba a ve čtvrtek tam bylo napsáno že prej v 18 u Fleků tak to asi byla zase

pařba. Teďka v říjnu to bude nejspíš to samý. Jediný co mi na tom Karáskovi bylo sympatický tak to že asi nehulil. V týhle místnosti nejspíš kouřila jenom Květa, hehe!

„Tak ty bys chtěl u nás jezdit, soudruhu...“ řekl votráveně, „...ukáž mi řidičák!“

„No, rád bych, dyby to šlo, vo'e.“

Musím si kurva na toho vola dávat bacha říkal jsem si když jsem vyndával ze šrajtole tu růžovou knížečku a šoupnul jsem mu jí přes stůl.

„To by šlo, koukam, že máš dokonce céčko... praxi asi taky máš nějakou vod toho vosumašedesátýho cos ho dostal... za co máš tu díru v kupónu?“

„Překročení rychlosti, vo'e, mladická nerozvážnost...“

„Tak bacha, tady budeš vozit lidi... a někdy i důležitý soudruhy... když ti teda dáme tu důvěru... seš ve straně?“ zeptal se a hodil mi řidičák přes stůl zpátky.

„To prosím nemohu sloužit, vo'e,“

Pokusil jsem se vo fór kterej evidentně nezabral.

„Tak vo tom přemejšlej... soudruh Berkovec ze Zahradáku říkal že seš spolehlivej... ale v eróhá seš... né?“

„Sem eště nemněl šanci, vo'e, dyk sem se teprve před tejdnem vrátil z vojny a tam to nějak nefunguje, vo'e...“

To jsem asi přepísknul kurva, musím si dávat většího bacha na hubu. S tímhle šéfíkem asi moc srandy nebude a vo armádě už vůbec ne. Ale buď to nepochopil nebo dělal že si toho nevšimnul:

„Tak tam hned vstoupíš a moh bys pak dělat úsekovýho důvěrníka... když na tebe bude spoleh... tady je teď hroznej bordel po těch prověrkách... samá tadleta fluktuace... potřebujem tady nějaký mladý lidi... uvědomnělý... tak se koukej snažit! A kde si sloužil?“

„Ve Slanym, vo'e.“

„U tankánů?“

„Né... u spojařů, vo'e... ale já sem vlastně celý dva roky jezdil, vo'e.“

„S véeskou?“

„Taky, vo'e. Ale pak s volhou... vozil sem náčelníka, vo'e.“

„Tak tady si na tu volhu chvilku počkáš... ale když se budeš snažit...“

Nějak mu došla myšlenka ale akorát tam vešla ta Květa s tak vonavým kafem že jsem málem začal slintat jak buldok.

„Hele, Květo, dej tady soudruhovi kádrověj dotazník a ty další papíry a řekni mu co a jak a pak ho dej Mílovi!“

V tu ránu jsem ho asi přestal zajímat poněvač se vrhnul na to kafe a na ten rozečtenej Dikobraz.

Ve dveřích jsem tý Květě která šla přede mnou zkontroloval nohy a vona vo tom určitě věděla svině poněvač zakroutila prdelí a pak se předklonila ke spodnímu šuplíku registratúry aby mi podala nějaký ty tiskopisy a jak byla vohnutá tak už mi fakt ťuknul a vona si toho asi všimla poněvač si pak sedla za svůj psací stůl a přehodila ty volšový nohy přes sebe a nás dva, jako mně a to mý péro nechala stát v pozoru a začala poučovat:

„Todle je kádrověj dotazník... to si můžete vyplnit hned tady ale pak s tím musíte na Zahradák na kádrovku a musíte k tomu dát dvě fotky jako na vobčanku... a taky si tam vezmte s sebou vojenskou knížku... před tím ale eště musíte na lékařskou prohlídku k našemu závodnímu doktorovi do Hybernský... to vám pak vysvětlím... tady je ta přihláška do eróhá... tu si vyplňte a můžete ji tady rovnou nechat... a já teďka zavolam Mílu.“

„Počkejte, vo'e, na mně musíte pomalejc... co je to ten Zahradák a kdo je to ten Míla, vo'e?“

Vobrátila jako voči v sloup a začala vysvětlovat:

„Teda s váma mužskejma je práce... tak Zahradák to je přeci ten vejškovéj televizní barák Jabloňová 2929 v Zahradním městě. Tam se dostanete autobusem stošestatřicítkou a je tam kádrovka a zvláštní úkoly a mzdovka a spousta jinejch kanceláří... ale tam se jezdí furt tak když chvíli počkáte tak tam vocaď určitě za chvíli někdo pojede... ale před tím musíte mít tu lékařskou prohlídku... to je v Hybernský na poloklinice... ve třetím patře doktor Šulc... ale von je dobrej pan doktor... s nim je sranda... von se prej všech šoférů ptá

hlavně na hemorojdy... a Míla je garážmistr... pan Vyhnálek... ten vám řekne všechno vostatní...“

„Toho Mílu musím taky zdravít čest práci, vo’e?“

Chvíli na mně čuměla jak vůl ale pak se uchechtla a řekla:

„Zkuste to! Ale myslím, že ho spíš naserete, vole!“

Toho vola mi teda vpálila elegantně. Pak na takovým tom předpokpním přepínacím telefonu zmáčkla jeden čudlík a vytočila čtrnáctku.

To bude pohoda s touhletou buchtou. Tady asi budu trávit dost času pokud zrovna nebude vedle ten lampasák. Taky ta její kancelář je vo dost příjemnější. Přece jenom je tady cejtít ženská. Docela dost kytek a konvička na zalejvání a sem tam štrikovaná dečka a pár serepetiček. Pod sklem na stole a na těch registratúrách bylo spousta pohlednic tak to asi bude Květa mezi těma šoférama oblíbená.

Co mi teda trochu vadilo tak byl napůl plnej popelník před ní na stole. Já teda nejsem žádněj Mirek Dušín nebo takovej nějakěj fridolín ale že lidi kouřej a chlastaj to nechápu. Leze to do peněz a k čemu to je? Jo, samozřejmě že když chci nějakou tu buchtu vohnout tak do ní musím nějakou decku vrazit ale sám si dám radši kafičko. I tak mně sere že za ní musím utrácet ale cigára bych jí teda nekoupil.

Květa trochu nervózně zacvakala vidlicí telefonu:

„Kde se, sakra, ten Míla fláká?“

„Koukám, že tu máte fotku Káji Gotta i s podpisem... vy ho znáte, vo’e?“

„Né... to mi přines Vašek Procházků co jezdí v Hulize... ten ho vozí každou chvíli a ví jak ho žeru... teda Káju...Vaška zase tak moc nežeru...“

„Tak to máme teda stejnej vkus, vo’e... já vám řeknu že dybych byl na kluky tak teda Kájovi bych jako klidně dal, vo’e... a co je to ta Huliza?“

Rozchechtala se a bylo jasný že chytla na první našlápnutí. A taky mi bylo docela jasný že ten Vašek Procházků v tý Hulize dlouho jezdit nebude poněvač kdybych někdy mohl vozit Káju Gotta já, tak pro to jsem schopnej udělat docela jako hodně.